

**UCHWAŁA NR XL/264/21
RADY MIEJSKIEJ W DOBREJ**

z dnia 28 października 2021 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.Dz. U. z 2021r., poz. 1372 ze zmianami) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j.Dz. U. z 2020r., poz. 2050 ze zmianami), Rada Miejska w Dobrej uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Dobrej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Dobrej

Tomasz Gil

Załącznik
Do Uchwały Nr XL/264/21
Rady Miejskiej w Dobrej
z dnia 28.10.2021 r.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok

WPROWADZENIE

Narkomania jest poważnym problemem dla społeczeństwa obywatelskiego, stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia. Ogranicza możliwości rozwojowe społeczeństwa, niesie ze sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób infekcyjnych (m.in. HIV, żółtaczka, choroby weneryczne, gruźlica). Ryzyko zgonu wśród narkomanów jest kilkakrotnie wyższe niż w porównywalnej wiekowo populacji generalnej. Ponadto narkomania jest ściśle związana z wieloma innymi problemami społecznymi, takimi jak ubóstwo, bezrobocie, prostytutka, przestępczość, bezdomność. Podstawowe założenia jakie przyświecają realizatorom programu to:

1. Poprawa koordynacji, współpraca oraz podnoszenie świadomości publicznej – co pozwoli na skuteczniejsze wdrażanie programu.
2. Poprawa zasięgu, jakości i skuteczności usług profilaktycznych i leczniczych.
3. Lepsze zrozumienie problemu – poprawa zrozumienia wszystkich aspektów zjawiska zażywania narkotyków w celu rozszerzenia podstawowej wiedzy służącej kształtowaniu świadomości publicznej i podnoszenia świadomości wśród obywateli na temat społecznych i zdrowotnych skutków zażywania narkotyków.

W gminnym programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących. W ramach gminnego programu w szkołach i placówkach systemu oświaty są realizowane w szczególności działania

o potwierdzonej skuteczności lub oparte na naukowych podstawach prowadzone w zakresie powyższej działalności.

1. ZARYS PROBLEMU NARKOMANII W POLSCE

Polska jest obecnie członkiem europejskiej sieci informacji o narkotykach i narkomanii. Państwa tworzące tą sieć współpracują ze sobą i wzajemnie się informują o skali problemu narkomanii m.in. w ramach sprawozdawczości do Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA). Państwa członkowskie przesyłają do EMCDDA dane w postaci raportów krajowych, na podstawie których Europejskie Centrum opracowuje zbiorczą analizę zjawiska na poziomie europejskim. Raport krajowy przygotowywany jest corocznie przez Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii i zawiera najnowsze informacje na temat problemu narkotyków i narkomanii w Polsce, min. na podstawie sprawozdań przygotowywanych na poziomie samorządów gminnych.

W raporcie krajowym znaleźć można najnowsze dane epidemiologiczne dotyczące problemu narkotyków i narkomanii, a także opis działań podejmowanych w odpowiedzi na zjawisko w Polsce. Ponadto każdego roku w raporcie zamieszczane są dane dotyczące wybranych zagadnień pogłębiających wiedzę o problemie narkotyków i narkomanii w ściśle sprecyzowanych obszarach.

Rozpowszechnienie używania narkotyków w Polsce jest bardzo zróżnicowane. Istnieją szkoły i miasta, gdzie doświadczenia z narkotykami ma ponad 30% młodzieży szkolnej; istnieją takie, gdzie narkotyków praktycznie nie ma. W zakresie funkcjonowania form opieki nad osobami uzależnionymi należy zauważyć, że rozwój leczenia ambulatoryjnego w całym kraju jest niewystarczający.

W systemie opieki zdrowotnej dominuje stacjonarna rehabilitacja długo i średnioterminowa. Czas oczekiwania na detoksykację szpitalną jest ciągle długi i w wielu ośrodkach przekracza okres kilku tygodni. W publicznej służbie zdrowia nie ma praktycznie detoksykacji domowej. Istniejący system wymaga zatem zmian ukierunkowanych na zwiększenie efektywności leczenia i jego dostępności, opracowania standardów postępowania leczniczego i rehabilitacyjnego oraz zróżnicowania oferty rehabilitacyjnej.

2. DIAGNOZA ZJAWISKA NARKOMANII W GMINIE

Diagnoza zjawiska narkomanii w Gminie Dobra została oparta na analizie źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających na terenie gminy oraz realizacji programów profilaktycznych. Badania te wykazały, sporadyczne przypadki sięgania po narkotyki. Warto podkreślić, iż pedagodzy szkolni nie odnotowali problemu narkomanii występującego w domu rodzinnym dzieci i młodzieży szkolnej. W zakresie profilaktyki zjawiska narkomanii najczęstszymi działaniami wśród dzieci i młodzieży są lekcje wychowawcze podejmujące kwestię uzależnień, prelekcje dla rodziców oraz zajęcia profilaktyczne ujęte w szkolnym programie profilaktycznym.

Określając badania, jakie należałoby przeprowadzić wśród dzieci, młodzieży i rodziców, w celu lepszego zdiagnozowania problemu narkomanii oraz skuteczniejszego niesienia pomocy ww. grupom, przedstawiciele środowiska szkolnego wskazywali na potrzebę edukacji rodziców w celu zwiększenia ich świadomości i pogłębienia wiedzy dotyczącej zjawiska narkomanii. W celu przeciwdziałania zjawisku narkomanii placówki szkolne prowadzą zajęcia profilaktyczne. Przybierają one m.in. formę pogadanek dla dzieci i młodzieży na lekcjach wychowawczych, projekcji filmów edukacyjnych, zajęć warsztatowych prowadzonych przez specjalistów oraz wywiadówek profilaktycznych dla rodziców i szkoleń dla nauczycieli. Na terenie szkoły organizowane są także spotkania profilaktyczne i prelekcje z przedstawicielami Policji, Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii oddział terenowy w Turku czy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. W placówkach oświatowych proponowane są różne formy pomocy zarówno dla uczniów, jak i rodziców dotkniętych problemem uzależnień. Młodzież i ich opiekunowie mogą uzyskać wsparcie w postaci indywidualnej rozmowy z pedagogiem szkolnym czy z psychologiem. Przedstawiciele szkół udostępniają uczniom i rodzicom niezbędne dane teleadresowe placówek i poradni specjalistycznych, które świadczą fachową pomoc w zakresie leczenia i rehabilitacji osób dotkniętych narkomanią. Wśród instytucji i organizacji, z którymi szkoły podejmują współpracę w zakresie przeciwdziałania narkomanii, wskazuje się: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Turku, Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii oddział

terenowy w Turku, Komisariat Policji w Dobrej, Centrum Zdrowia Psychicznego w Turku, Poradnię Leczenia Uzależnień w Turku, Sąd Rejonowy (Wydział Rodzinny i Nieletnich), Punkt konsultacyjny przy gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w Dobrej. Istotnym działaniem jest organizacja spotkań z przedstawicielami Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii oddział terenowy w Turku, które mają charakter warsztatów dla rodziców i nauczycieli, akcji informacyjnych połączonych z rozpowszechnianiem materiałów edukacyjnych (ulotek, biuletynów itp.) dotyczących tematyki narkomanii. Organizowane są również szkolenia dla pedagogów oraz konkursy dla młodzieży. W Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej uczniowie mogą korzystać z porad psychologów, a także brać czynny udział w warsztatach mających na celu integrację, naukę pozytywnych relacji oraz budowanie poczucia własnej wartości. Współpraca z policją dotyczy głównie edukacji prawnej w zakresie odpowiedzialności nieletnich oraz organizowania prelekcji przybliżających uczniom konsekwencje podejmowania zachowań ryzykownych.

Z dotychczasowych obserwacji problemu widać, iż brakuje przynajmniej w skali powiatu Poradni Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży.

Istotne znaczenie z punktu realizacji programu ma opinia środowiska lokalnego na temat zjawiska narkomanii. Przygotowując program przeprowadzono rozmowy z przedstawicielami pomocy społecznej, służby zdrowia, policji, oświaty, organizacji pozarządowych, oraz z mieszkańcami gminy. W pierwszej kolejności zapytano przedstawicieli środowiska lokalnego o wiedzę na temat przypadków używania narkotyków w gminie. Zdecydowana większość przyznała, iż słyszała lub zna przypadki używania narkotyków w gminie, co należy uznać za zjawisko niepokojące. Jednak prosząc o opinię na temat skali problemu, większość zapytanych nie potrafiła jej określić, przy czym znaczna część uznała ją za niską. Identyfikując środowiska najbardziej zagrożone problemem narkomanii najczęściej wskazuje się dzieci i młodzież oraz rodziny dysfunkcyjne, znacznie rzadziej zjawisko to dotyczy osób pracujących, osób uzyskujących niskie dochody oraz bezrobotnych. Jako przyczyny sięgania po narkotyki w pierwszej kolejności wskazać należy: wpływ idoli lub grupy, w której się przebywa oraz chęć zobaczenia „jak to jest”. Przyczynami o mniejszym znaczeniu są natomiast problemy szkolne i rodzinne.

Oceniając dostępność narkotyków dla dzieci i młodzieży w gminie, należy założyć, że jest ona raczej łatwa lub łatwa. Obraz zjawiska narkomanii uzyskany dzięki badaniom przeprowadzonym wśród przedstawicieli placówek oświatowych i środowiska lokalnego dopełniają dane pochodzące z instytucji i organów działających w mieście. Wśród nich szczególną uwagę należy zwrócić na Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski w Dobrej, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności punkt konsultacyjny, policję. Do zasobów umożliwiających przeciwdziałanie narkomanii w gminie można zaliczyć grupy, instytucje i organizacje funkcjonujące na jej terenie lub obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz osób dotkniętych tym problemem. Poniższe zestawienie zawiera wykaz tego rodzaju podmiotów świadczących wsparcie ludności Gminy Dobra.

Nazwa jednostki	Adres jednostki
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej	ul. Wiatraki 13, 62-730 Dobra
Gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych punkt konsultacyjny	ul. Wiatraki 15, 62-730 Dobra
NZOZ Poradnia Leczenia Uzależnień „Pryzmat”	ul. Dąbrowskiego 7, 62-700 Turek
Komisariat Policji w Dobrej	ul. Dekerta 29, 62-730 Dobra
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Kościuszki 6, 62-700 Turek
Centrum Zdrowia Psychicznego w Turku	ul. Łąkowa, 62-700 Turek
Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii oddział terenowy w Turku	ul. Konińska 4, 62-700 Turek

3. CEL GŁÓWNY PROGRAMU, CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

Cel główny, wyznaczony w Programie Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok dla Gminy Dobra, jest następujący: **Przeciwdziałanie narkomanii w Gminie Dobra poprzez prowadzenie działalności profilaktycznej oraz udzielanie skutecznej pomocy osobom zagrożonym i dotkniętym problemem narkomanii.** Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją zaplanowanych celów operacyjnych oraz działań.

Cel operacyjny 1:

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

Działania do celu operacyjnego 1:

1. Prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla osób uzależnionych lub/i osób eksperymentujących, tj. prowadzenie działań motywujących do podjęcia leczenia w ośrodkach leczenia uzależnień,
2. Udzielanie wsparcia psychologicznego po zakończonym leczeniu,
3. Kontynuowanie współpracy z ośrodkami terapeutycznymi.

Wskaźniki monitoringowe do działań wyznaczonych w ramach celu operacyjnego 1:

1. liczba osób objętych poradnictwem oraz liczba porad,
2. liczba osób objętych wsparciem psychologicznym,
3. liczba osób objętych pomocą przez ośrodki terapeutyczne.

Cel operacyjny 2:

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

Działania do celu operacyjnego 2:

1. Zwiększenie dostępu do specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i socjalnego,
2. Prowadzenie poradnictwa dla rodziców z zakresu psychoedukacji, podnoszenia umiejętności wychowawczych, przygotowywanie rodziny do powrotu jej członka po zakończeniu terapii,
3. Systematyczna współpraca z placówkami zajmującymi się pomocą dla rodzin osób uzależnionych od narkotyków.

Wskaźniki monitoringowe do działań wyznaczonych w ramach celu operacyjnego 2:

1. liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym,
2. liczba rodziców objętych poradnictwem.

Cel operacyjny 3:

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Działania do celu operacyjnego 3:

1. Wspieranie programów profilaktycznych na wszystkich poziomach edukacji,
2. Wspieranie programów profilaktyki narkomanii adresowanych do rodziców,
3. Rozwój i wsparcie oferty pozaszkolnych zajęć dla dzieci i młodzieży,
4. Podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat problemu narkomanii, m.in. poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii,
5. Wspieranie i podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z osobami uzależnionymi poprzez organizowanie i dofinansowanie szkoleń,
6. Wspieranie i organizowanie szkoleń i warsztatów dotyczących problemu narkomanii dla nauczycieli,
7. Współuczestnictwo w programach i kampaniach edukacyjno-społecznych poświęconych narkomanii,
8. Współpraca z mediami.

Wskaźniki monitoringowe do działań wyznaczonych w ramach celu operacyjnego 3:

1. liczba realizowanych programów profilaktycznych oraz liczba dzieci, młodzieży i rodziców nimi objętych,
2. liczba dzieci i młodzieży objętych ofertą zajęć pozaszkolnych,
3. liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności edukacyjnej i informacyjnej,
4. liczba osób pracujących z osobami uzależnionymi objętych szkoleniami,
5. liczba nauczycieli uczestniczących w szkoleniach i warsztatach dotyczących problemu narkomanii,
6. liczba programów i kampanii edukacyjno-społecznych, w których brano udział,
7. liczba przedsięwzięć realizowanych we współpracy z mediami.

Cel operacyjny 4:

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Działania do celu operacyjnego 4:

1. Rozwijanie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania narkomanii, obejmującej m.in. systematyczny przepływ informacji, organizowanie spotkań, wymianę doświadczeń,
2. Wspieranie organizacji pozarządowych zaangażowanych w działalność na rzecz społeczności lokalnej, tj. współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi swe działania statutowe w obszarze przeciwdziałania narkomanii, w tym wspieranie realizacji zadań publicznych poprzez ich dofinansowanie.

Wskaźniki monitoringowe do działań wyznaczonych w ramach celu operacyjnego 4:

1. liczba wspólnych przedsięwzięć podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania narkomanii,
2. liczba wspieranych organizacji pozarządowych.

Cel operacyjny 5.:

Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Działania do celu operacyjnego 5:

1. Udzielanie przez MGOPS pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym problemem narkomanii,
2. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami zagrożonymi lub dotkniętymi problemem narkomanii, w tym w oparciu o kontrakt socjalny,
3. Podejmowanie działań środowiskowych, przeprowadzenie interwencji domowych, podejmowanie współpracy z rodzinami w miejscu zamieszkania.

Wskaźniki monitoringowe do działań wyznaczonych w ramach celu operacyjnego 5:

1. liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu narkomanii,
2. liczba rodzin objętych pracą socjalną, w tym w oparciu o kontrakt socjalny,
3. liczba przeprowadzonych interwencji,
4. liczba przestępstw przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

4. REALIZATORZY PROGRAMU

Działania wyznaczone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok mają charakter ciągły. Program jest realizowany przez Urząd Miejski w Dobrej. Współrealizatorami Programu są:

1. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej,
2. Gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych,
3. Komisariat Policji w Dobrej,
4. Sąd Rejonowy w Turku,
5. Prokuratura Rejonowa w Turku,
6. NZOZ Poradnia Leczenia Uzależnień „Pryzmat” w Turku,
7. Centrum Zdrowia Psychicznego w Turku,
8. Placówki oświatowe,
9. Placówki służby zdrowia,
10. Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii,
11. Instytucje, organizacje rządowe i pozarządowe.

5. MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Skuteczność realizacji zapisów Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok będzie zależała od posiadanych przez samorząd gminy i uzyskanych z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie realizatora programu z jego współrealizatorami oraz prowadzenie przez nich monitoringu zapisów programu, polegającego na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany.

6. ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU

Finansowanie działań podejmowanych w związku z realizacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022r. dla Gminy Dobra odbywa się w ramach środków własnych gminy pochodzących z opłat, pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zadania realizowane w ramach w/w programu mogą być także finansowane z dotacji celowych, z zapisów, darowizn i innych wpływów od instytucji, osób prawnych i fizycznych oraz ze środków pochodzących z programów, wykorzystujących finanse Unii Europejskiej i programów krajowych.

Uzasadnienie
do uchwały Nr XL/264/21
Rady Miejskiej w Dobrej
z dnia 28.10.2021
w sprawie uchwalenia
Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii „Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy”. Zadanie to jest realizowane poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo – wychowawczej i zdrowotnej, na którą składa się między innymi: zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem; udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej; profilaktyczna działalność informacyjna, edukacyjna oraz szkoleniowa w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych; wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii oraz pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Burmistrz Dobrej zgodnie z art. 10 ust. 2 ww. ustawy, opracował projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022r., który uwzględnia zadania określone wyżej, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Natomiast w myśl art. 10 ust. 3 ww. ustawy Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii uchwała rada gminy.

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie niniejszej uchwały należy uznać za zasadne.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Dobrej

Tomasz Gil